

selskab, idet dens Aktier beløber sig til 2,175,000 Kr. Vi se altsaa, at det er et meget betydeligt Tilskud, Staten i Øjeblikket maa give til Driften af de lolland-falsterske Jernbaner, og det forekommer mig, at denne Maade at drive Jernbaner paa er den alléruehelligste. Jeg kan forstaa, at man har private Jernbaner, og at saadanne drives for privat Regning, men at lade private drive Baner saaledes, at det bliver Staten, som skal dække det mulige Underskud, forekommer mig i højeste Grad uheldigt. Der kunde derfor være Grund til at tage under Overvejelse, om vi ikke skulde benytte os af vor Stilling som den største Aktionær i dette Jernbaneselskab til at erhverve disse Jernbaner, saa at de kom ind under Statsdrift. Jeg tror, at de mange Klager, der lyde i Øjeblikket over disse Baner, saa vilde forstumme. Der er først Taksterne, som ere betydelig højere end Statsbanernes, og dernæst trafikeres disse Baner paa en Maade, som ikke er tilfredsstillende, daarligt Materiel have de, o. s. v. Der kunde derfor, da vi maa bringe saa store Ofre over for disse Baner, synes virkelig at være Grund til at overtage dem.

En anden Grund til, at Statens Indtægter ere stærkt nedadgaaende, er, at Toldindtægterne blive mindre Aar for Aar. Tage vi det sidste Statsregnskab, se vi, at Toldindtægterne ere gaaet ned med et Beløb af 800,000 Kr. Jeg finder dette langt betænkeligere, end at Statsbanernes Indtægter ere gaaet ned, idet man nemlig gennem Statens Toldindtægter for en stor Del vil være i Stand til at afspejle, hvorledes Erhvervslivet er i et Land. Dette, at Toldindtægterne have været synkende i de senere Aar og ere det endnu, er jo en naturlig Følge af hele den Nedgangsperiode, hvori vi i Øjeblikket befinde os. Grunden til, at Toldindtægterne synke saa stærkt, ligger upaatvivlelig i, at den store Arbejderbefolkning ikke er i Stand til i samme Maal som hidtil at kunne forbruge toldpligtige Varer. Nedgangen er for en stor Del paa saadanne Varer som Kaffe, Sukker, Ris, Te, Petroleum, Salt osv., og de, der forbruge disse Varer i størst Udstrækning, er den store Arbejderbefolkning. Det forekommer mig derfor, at det, at Indtæg-

terne gaa ned for disse store Forbrugsartiklers Vedkommende, bør tages under den alvorligste Overvejelse af os her paa Rigsdagen, fordi det betyder, at der i den store Befolkning er økonomiske Tilstande, der ere langt værre og langt betænkeligere end dem, hvorunder Staten i Øjeblikket befinder sig. Vi vide ogsaa, at Arbejdsløsheden i de senere Aar har bredt sig slemt. Det er ikke enkelte Arbejdere, der gaa ledige, men det er mange Procent af Arbejderne, som ikke kunne finde Beskæftigelse nogetsteds. Dette maa selvfølgelig medføre, at det daglige Forbrug i en saadan Familie bliver mindre og mindre, og at Staten derved kommer til at lide et Tab i Toldindtægterne. Dette, synes jeg, maa tilskynde os til alvorligt at overveje dette Spørgsmaal. Vi have fra Socialdemokratiets Side i sidste Rigsdagssamling forsøgt at mildne Arbejdsløsheden. Man kunde tænke sig her at gaa to Veje, hvorved Forholdene kunde forbedres. Den ene er, at det offentlige, navnlig Staten og Kommunerne søgte, at skaffe Arbejde til Veje, saa at flere Hænder kunde komme i Beskæftigelse, og jeg vil haabe, at den Vej maa blive forsøgt og blive praktiseret, saaledes at det Statslaan, som nu er blevet bevilget, at de Penge, som herigennem komme ind i Landet, maa blive brugte til at sætte store Statsarbejder i Gang, hvorved en Del Arbejdere kunde faa Beskæftigelse. Den anden Vej, man kunde gaa, er gennem direkte Støtte. Der fremkom i Fjor fra Socialdemokratiets Side et Forslag om at yde et Tilskud af indtil 500,000 Kr. aarlig til Arbejdsløse. Dette Forslag blev desværre ikke gennemført. Jeg antager, at den samme Tanke vil komme frem igen i indeværende Rigsdagssamling, og jeg vil haabe, den da vil have større Held med sig, men jeg indrømmer fuldtud, at hverken det Arbejde, som Staten kan sætte i Gang, eller den halve Million, som Staten f. Eks. direkte kan yde til arbejdsløse, i Virkeligheden har nogen Betydning. Det kan mildne Arbejdsløsheden og de Ulykker, den fører med sig, men afhjælpe Arbejdsløsheden kan det ikke. Hvis man virkelig vil til Bunds i Sagen og rykke Ondet op med Rode, maa man ganske sikkert gaa andre Veje. Der vil jeg da sige, at en Vej, der